

yderligere erindrer; at Aarhus, dels udenfor Bygrænsen, dels umiddelbart indenfor denne, har omfattende Terræner af fremragende landskabelig Skønhed, er det let at indse, at denne By vil være vel tjent med i Tide at faa en planmæssig Ordning af Bybyggelsen i Byens Periferi og nærliggende Omegn, saaledes at der bliver skabt et Værn om disse overordentlige Værdier af økonomisk og æstetisk Art, og i en Byplan for Aarhus Kommune til Sikring af Byens Fremtidsudvikling vil Opførelsen af Haveboligkolonier være selvfølgelig.

Jeg kommer her til at berøre et meget vigtigt Spørgsmaal, som jeg med Forsæt ikke har taget med i de to foreliggende Lovforslag. Det er Spørgsmaalet om Grundspekulationen og dens Forhold til Købstædernes Byggeinteresser og hele Boligpolitik. Den værdiskabende og værdiforøgende Indvirkning, som en By i hurtig Vækst øver paa de nærved Byen liggende Grundarealer, har altid været et indbringende Operationsfelt for Spekulationen. Efterhaanden som Byerne i Kraft af stigende Folketal og forøget Næringsvirksomhed kræver Plads for en naturlig Ekspansion, bliver Grundspekulationen i Byernes Omegn en meget kostbar Hensko paa denne Ekspansion. Det er aabenbart, at disse Forhold trænger til en lovmæssig Regulering, her maa Almeninteressen have Overtaget over de private Spekulationsinteresser. Man kunde maaske med et teknisk Udtryk sige, at der maa sikres Byerne et vist Demarkationsomraade, hvor Grundspekulanterne véd, at dér gælder særlige og strengere Regler end andre Steder.

Til Trods for den iøjnefaldende Betydning, som dette Forhold vil have for Haveboligproblemet, har jeg ikke villet indføje nogen „Jordspekulationsparagraf“ i disse Forslag. Det forekommer mig nemlig rimeligt, at dette Spørgsmaal, der har Betydning for overordentlig mange flere Forhold end Haveboligproblemet, helst maa behandles i sin Almindelighed i Stedet for at blive udstykket i en Række spredte Lovbestemmelser for særlige Tilfælde. Værdistigningsbeskatningens Princip er, saa vidt jeg kan forstaa, ikke mødt med nogen afgjort Modstand fra nogen politisk Side her paa Rigsdagen, og det forekommer mig derfor, at det skulde være muligt at finde Former for en generel Lovgivning paa dette Omraade.

Idet jeg hermed overgiver disse to Lovforslag, foreløbig til ærede Medlemmers velvillige Overvejelse og senere — naar Rigsdagen til Efteraaret paa ny træder sammen — til den videre parlamentariske

Behandling, gør jeg det med ikke ringe Forventninger om at opnaa et godt Resultat. Sagen er nemlig den, at disse Lovforslag intet indeholder, som kan virke udfordrende overfor de mellem Partierne herskende politiske Programmodsatninger, og de appellerer til Samvirken mellem Interesser, som hver for sig er meget stærke. Først og fremmest appellerer de til de samfundsmæssige Organer, Stat og Kommune, som bærer Ansvar for, at de fælles Opgaver varetages uden Forfordeling, uden Tilside-sættelse af nogen Del af Befolkningen, for det andet appellerer de til de ledende Erhvervskredse, hvis Arbejdsfelt er Byerne, og hvis Trivsel og Fremgang er nøje sammenknyttet med den frie og kraftige Udvikling i Byerne, og for det tredje appellerer de til et af de sundeste og oprindeligste Instinkter hos den jævne Mand, nemlig Trangen til at have et Sted, som han i Ordets fuldeste Betydning kan kalde sit eget, et Sted, der kan give ham et fast Holdpunkt i den ofte saa usikre Kamp for Tilværelsen. Hvis det kunde lykkes at faa disse forskellige Kræfter til at samle sig om Løsningen af den i mine to Lovforslag behandlede Opgave, vilde jeg tro, at der kunde skabes en Lovgivning, der ikke alene vilde give gode Renter i social Forstand, men ogsaa vilde vise sig at være af direkte økonomisk Værdi. Det er i Haabet om, at denne Sag her i Rigsdagen maa finde baade et forstaaende Sindelag og et heldigt Haandelag, at jeg tillader mig at anbefale disse to Lovforslag til dette Tings Velvillie.

Formanden: Eksemplarer af de nu fremsatte Lovforslag vil blive omdelt til Tingets Medlemmer.

De under Nr. 1, 2 og 4 paa Dagsordenen opførte Sager kan kun med Tingets Samtykke behandles i Dag, men hvis ingen gør Indsigelse derimod, betragter jeg Samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Anden Behandling af: Forslag til Lov om Indfødsrets Meddelelse.

(Første Behandling findes i Tidenden Sp. 7033).

Der var ikke stillet Ændringsforslag.

Lovforslaget og Spørgsmaalet om dets Overgang til tredje Behandling sattes til Forhandling under eet.